

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. Z. P.**, bývajúceho v Č., proti žalovanej **N. T.**, so sídlom v B., v dovolacom konaní zastúpenej advokátskou kanceláriou V. L., spol. s.r.o., so sídlom v B., o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 19 C 133/1998 o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. marca 2009 sp. zn. 6 Co 11/2007, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. marca 2009 sp. zn. 6 Co 11/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 27. septembra 2006 č.k. 19 C 133/1998-159 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia škody na zdraví v sume 853 000,-- Sk na tom skutkovom základe, že pôvodne zistená vírivá hepatitída, ktorou sa infikoval pri darovaní krvi X. na Klinike hematológie a transfúzie krvi na P., sa postupne transformovala na hepatitídu typu „C“, čo bolo potvrdené X., v dôsledku čoho došlo k ďalším závažným poruchám a poškodeniam jeho zdravia. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania (najmä znaleckých posudkov znalkyne MUDr. E. S. CSc. a L.) nebolo preukázané, že chronická hepatitída typu „C“, ktorá bola u žalobcu diagnostikovaná v roku X., vznikla v príčinnej súvislosti s vírovou hepatitídou, ktorou bol infikovaný v roku X.. Podľa znaleckého posudku lekárskej fakulty totiž nie sú vylúčené iné príčiny vzniku tohto ochorenia. Žalobe preto s poukazom na ustanovenie § 421a ods.1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) nevyhovel. K nároku na zaplatenie sumy 43 800,-- Sk z titulu náhrady zvýšených nákladov na diétu za 15 rokov liečenia, poukázal tiež na to, že pacienti s chronickou hepatitídou typu „C“ nemajú žiadne zvýšené nároky na diétu, čo vyplýva zo znaleckého dokazovania.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 19. marca 2009 sp. zn. 6 Co 11/2007 na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Zhodne so súdom prvého stupňa vzal za základ svojho rozhodnutia výsledky znaleckého dokazovania, ktoré nedávajú podklad pre jednoznačný záver, že chronická hepatitída typu „C“ sa u žalobcu vyvinula z vírusovej hepatitídy, ktorou bol infikovaný v roku X. pri odbere krvnej plazmy. Tak znalkyňa MUDr. E. S., CSc, ako aj L. vo svojich znaleckých posudkoch konštatovali, že žalobca sa mohol infikovať vírusom hepatitídy typu C v roku X. pri operácii žlčníka, resp. pri hospitalizácii na chirurgickom oddelení v Ú.. Dospel preto k záveru, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi vznikom škody a jej pôvodom v povahe prístroja alebo inej veci, ktorú použil právny predchodca žalovanej pri odbere krvnej plazmy žalobcu v roku X. (púha pravdepodobnosť nepostačuje). Nebol tak naplnený jeden zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu v zmysle § 238 OZ v znení platnom do 1. januára 1992. Považoval preto napadnutý rozsudok okresného súdu za vecne správny.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie žalobca. Navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. K prípustnosti dovolania uviedol, že nesprávnym postupom súdov bolo narušené rovné postavenie účastníkov v konaní a že mu postupom súdov bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že na rozdiel od žalovanej strany, nemal možnosť klásť znalcovi otázky a to nielen osobne, ale ani prostredníctvom súdu. Súdy totiž ani po jeho opakovaných písomných žiadostiach nikdy nezadali znalcovi všetky otázky, ktoré boli skutkovo významné a ktoré chcel znalcom položiť. Nebolo mu preto objektívne umožnené uniesť dôkazné bremeno, ktoré ho v konaní zaťažovalo. Tým bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. Súdy pochybili aj v tom, že ho neinformovali o čase a mieste vykonania dôkazu výsluchom znalkyne, ktorý dôkaz krajský súd nariadil vykonať prostredníctvom dožiadaného súdu. Išlo o vážne porušenie procesných predpisov v jeho neprospech, v dôsledku ktorého mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolanie odôvodnil tiež tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobcom namietané nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom konania nie je postup, ktorým súd odníma účastníkovi

možnosť konať pred súdom. V konaní nedošlo ani k porušeniu namietaného práva na spravodlivý súdny proces. Navrhla preto, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote určenej v § 240 ods. 1 O.s.p. osobou oprávnenou na tento procesný úkon, skúmal ďalej, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré možno podľa zákona napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dospel pritom k záveru, že dovolanie je v danej veci prípustné a tiež dôvodné pre vadu uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a 238.

Dovolanie je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolanie podľa tohto zákonného ustanovenia je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu, na to, ako rozhodol odvolací súd a tiež bez ohľadu na predmet konania, pričom nie je rozhodujúce, či k vade konania došlo v konaní pred odvolacím súdom alebo pred súdom prvého stupňa. K týmto vadám prihliada dovolací súd - ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom - z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Keďže v posudzovanej veci dovolateľ namietal, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p., osobitne sa zaoberal opodstatnenosťou tejto námietky.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vo všeobecnosti pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho

súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Takýmto procesným právom účastníka je napr. právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali, a pod.

K takémuto procesnému právu účastníka nepochybne patrí aj byť prítomný na vykonaní dôkazu urobeného prostredníctvom dožiadaného súdu alebo na vykonaní dôkazu mimo pojednávania. Podľa § 122 ods. 2 O.s.p. totiž platí, že ak je to účelné, možno o vykonanie dôkazu dožiadať iný súd alebo predseda senátu môže vykonať dôkaz z poverenia senátu mimo pojednávania. Účastníci konania majú právo byť prítomní pri takto vykonávanom dokazovaní. Súd oboznámi účastníkov s výsledkami dokazovania na pojednávaní okrem konania podľa § 115a a 153a ods. 4.

Citovaným zákonným ustanovením sa teda zabezpečuje procesné právo účastníka zúčastniť sa na dokazovaní vykonávanom dožiadaným súdom alebo konajúcim súdom mimo pojednávania, a tým zároveň základné právo účastníka na prerokovanie veci v jeho prítomnosti zaručené Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. V praxi sa uvedené právo účastníka premieta do povinnosti dožiadaného súdu oboznámiť účastníkov alebo ich zástupcov o čase a mieste vykonania dôkazu dožiadaným súdom, resp. do povinnosti konajúceho súdu oboznámiť účastníkov o vykonaní dôkazu mimo pojednávania. Iba týmto spôsobom možno totiž zabezpečiť, aby účastníci mali reálnu možnosť vykonania dôkazu sa zúčastniť. Ak si dožiadaný súd alebo konajúci súd túto povinnosť nesplní, má to za následok odňatie možnosti konať pred súdom tomu účastníkovi, ktorý nemal o vykonaní dôkazu dožiadaným súdom vedomosť (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 38/04 uverejnený v časopise Zo súdnej praxe č. 1/2007).

V posudzovanej veci z obsahu spisu je zrejmé, že odvolací súd sa rozhodol doplniť dokazovanie výsluchom znalkyne Prof. MUDr. E. T., CSc., o vykonaní ktorého dôkazu dožiadal Okresný súd Košice I. Okresný súd potom, ako sa znalkyňa na termín výsluchu stanovený na deň 26. februára 2008 ospravedlnila, stanovil nový termín výsluchu na deň 5. marca 2008. Okresný súd uvedený dôkaz v tento deň aj vykonal (viď zápisnica o výsluchu z 5.3.2008 na č.l. 198 spisu), avšak bez toho, aby o termíne a mieste jeho vykonania

upovedomil účastníkov a teda aj žalobcu (v spise sa síce nachádza na čl. 185 úprava o upovedomení, nenachádza sa však záznam o jej realizácii a nie sú pripojené ani doručky). Krajský súd napriek tejto skutočnosti a napriek tomu, že žalobca sa tohto práva výslovne nevzdal, vec prejednal a rozhodol, pričom z odôvodnenia jeho rozsudku a aj rozsudku okresného súdu vyplýva, že uvedený dôkaz považovali za rozhodujúci pre vyvodenie svojich skutkových a právnych záverov. Krajský súd tak nerešpektoval právo žalobcu byť prítomný pri vykonávaní dôkazu dožiadaným súdom vyplývajúceho z ustanovenia § 122 ods. 2 O.s.p. a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktorý nepripúšťa žiadne obmedzenie práva účastníka na prerokovanie veci v jeho prítomnosti. Týmto nesprávnym postupom krajský súd odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vzhľadom na dôvod zrušenia rozsudku nezaujal stanovisko k opodstatnenosti uplatneného nároku, pretože by to bolo v tomto štádiu konania predčasné.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. februára 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová